

Комітет Верховної Ради України
з питань соціальної політики та
захисту прав ветеранів

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 13466

Згідно зі статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства розглянув проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення передумов для підвищення розміру прожиткового мінімуму» (реєстр. № 13466), поданий народними депутатами України Стефанчуком Р.О., Корнієнком О.С. та іншими народними депутатами України.

Проект Закону відповідно до пояснювальної записки розроблено з метою створення законодавчих передумов для підвищення прожиткового мінімуму до його фактичного рівня, покращення якості надання соціальної підтримки населенню, забезпечення конституційного права громадян на достатній життєвий рівень.

У проекті акта не виявлено корупціогенних факторів, які можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

Разом з тим, Комітет висловлює до законопроекту наступні зауваження.

По-перше, заміна прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб (далі – прожитковий мінімум), на базову (орудну) величину може вплинути на притягнення осіб до кримінальної відповідальності.

Проектом Закону пропонується замінити прожитковий мінімум на базову (орудну) величину для визначення посадових окладів з метою забезпечення можливості подальшого підвищення прожиткового мінімуму виключно як державної соціальної гарантії.

Однак у разі суттєвого підвищення прожиткового мінімуму виникає потреба у внесенні змін до низки статей Кримінального кодексу України щодо зменшення порогових значень, які впливають на настання кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень (зокрема, статей 191, 209, 364, 366-2, 368-5). Також необхідно внести зміни до пункту 2 частини п'ятої статті 216 Кримінального процесуального кодексу України щодо розмірів предмета неправомірної вигоди, предмета кримінального

правопорушення та завданої шкоди у кримінальних правопорушеннях, підслідних детективам Національного антикорупційного бюро України.

Такі зміни дозволять зберегти чинні порогові значення, запобігти уникненню кримінальної відповідальності, а також забезпечити недопущення зміни підслідності кримінальних правопорушень, досудове розслідування яких здійснюється Національним антикорупційним бюро України.

По-друге, базова (орудна) величина, яку пропонується використовувати для визначення посадових окладів, не має визначеної методики чи порядку розрахунку, що залишає КМУ дискреційні повноваження щодо визначення такої величини.

Проектом Закону вводиться нове поняття – «базова (орудна) величина для визначення посадових окладів». Пропонується, що ця величина встановлюється у законі про Державний бюджет України на відповідний рік за поданням Кабінету Міністрів України. Водночас проект Закону не містить положень щодо порядку та критеріїв її розрахунку.

Зазначене надає Кабінету Міністрів України широкі повноваження щодо визначення розміру базової (орудної) величини для визначення посадових окладів, зокрема для встановлення на її основі розміру посадових окладів працівників антикорупційних органів.

Такі ж зауваження висловило Національне антикорупційне бюро України у листі від 14 серпня 2025 року № 01002/24375.

По-третє, запропоновані зміни до Закону України «Про АРМА» не враховують зміни, вже внесені до нього Законом України від 18 червня 2025 року № 4503-IX.

Так, проектом Закону пропонується внести зміни до статті 13 Закону України «Про АРМА», передбачивши заміну мінімальної заробітної плати на базову (орудну) величину як основу для визначення посадових окладів працівників Національного агентства, із відповідною зміною коефіцієнтів.

Водночас, згідно із Законом України від 18 червня 2025 року № 4503-IX, статтю 13 Закону України «Про АРМА» виключено. Натомість Закон України «Про АРМА» доповнено новою статтею 13-1, положення якої визначають гарантії оплати праці, уточнюють перелік посад працівників Національного агентства та встановлюють коефіцієнти до розміру прожиткового мінімуму для визначення їх посадових окладів.

Отже, з метою узгодження відповідних положень при доопрацюванні проекту Закону до другого читання необхідно врахувати вже внесені зміни до Закону України «Про АРМА», зокрема щодо актуального переліку посад працівників Національного агентства.

Аналогічне зауваження висловило Національне агентство у листі від 12 серпня 2025 року № 8070/1-1-25/7.7.

Крім того, Комітет звертає увагу головного комітету на пропозицію Національного антикорупційного бюро України (лист від 14 серпня 2025 року № 01002/24375) щодо необхідності додаткового врегулювання питання оплати праці його працівників, посадові оклади яких не встановлено прямо у законі

(дорівнює 3 розмірам посадового окладу працівників, які займають відповідні посади в центральних органах виконавчої влади).

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 18 серпня 2025 року (протокол № 192) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення передумов для підвищення розміру прожиткового мінімуму» (реєстр. № 13466) відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

